

ARADI KÖZLÖNY

Annal 52. No. 127.
1938. június 12., vasárnap.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Redacția și Administrația:
Arad. Bulev. Reg. Maria No. 19.

A mi könyveink

Vannak, akik azt hiszik, hogy a fejlődés útját jószándékokkal kövezik ki titokteljes hatalmak az emberiség számára. Eltekintve attól, hogy a szókép, — bár lényegében véve kifejező, — semmiesetre sem világos és még kevésbé szemléltető, — mi inkább azt az állítást kockáztatnánk meg, hogy azt a bizonyos utat jó könyvekkel kövezik ki számunkra. Jó könyvek alatt persze azokat a nyomtatott szellemi termékeket értve, amelyekben a gondolat ólomkatonái valóban a fejlődés céljai körül sorakoznak föl és annak az egyetemes emberi szellemnek a kifejezői, amely építeni és haladni kíván a tudományok, a művészetek területein: még akkor is, ha közben tűzbe, vagy vízbe sűrítik őket. A gondolat megégethetetlen és vízbefojthatatlan és akik nem tudják becsülni a könyveket, méltatlanok a bennük foglalt gondolatokra is.

A transilvaniai magyar írók könyvei évről-évre szívesen látott érdekességei és értékei a budapesti „Könyvheteknek.” Tagadhatatlan tény, hogy ezek a magyar könyvek szerves termékei az egyetemes magyar irodalomnak és mégis az ittlő magyarság lelki értékeit, gondolatvilágát, tradíciótiszteletét és érvényesülési vágyát sugározzák vissza. Oly tények ezek, amelyek messzi felülállanak a napipolitika szempontjain s ha valaki megérteni kívánja őket, egyetemes értékű, örök emberi mértékegységeket kell használnia. Olyanokat, amelyek előtt észrevétlenül maradnak az elfogultságok mennyiségei, a gátlások minőségei, egyszóval mindaz, ami a mai Európa közéletét karakterizálja. S hogy vannak olyan mértékegységek, melyekről szólunk: hogy vannak ma is olyan nemzetközi színvonalú politikusok, akik ezeket a mértékegységeket használni is tudják, erre példa éppen országunk budapesti követének, Raoul Bossy meghatalmazott miniszternek, továbbá a budapesti követség sajtófőnök-tanácsosának, Balta Moisenak példája, amidőn évről-évre szeretettel, sőt talán bizonyos büszkeséggel keresik fel a magyar főváros „Könyvhétjein” a transilvaniai magyar írók székelyfaragású pavillonját, hogy honfitársaikkal elbeszélgessenek, könyveikből vásároljanak és őszinte melegséggel rázzák meg kezeiket azokért a sikerekért, amelyeket éppen a transilvaniai magyar írók könyvei aratnak a magyarországi könyvpiacokon.

Elhisszük, hogy vannak, akik ebben az évről-évre megismétlődő, szívmelegítő gesztusban nem látnak többet, nemesebbet, mint egy politikai gesztus tényét; de nem hisszük, hogy csupán csak annyi lenne s nem jóval több, — hiszen nincs semmilyen motívum, mely ségéltté tenné. Ma az államférfiak még fokozottabb mértékben vallják, hogy a szellemi együttműködések alapvető, egyetlen lehetősége a kultúra intézményeiben található fel: azokban az intézményekben, amelyek szellemi integritásukat megőrizték a politikai szenvedélyek hullámveréséi között is és nem hagytak rést a fertőző beszivárgások számára. A román szellemi élet számos kitünősége hangzott eddig is, Iorgával, Radulescu-Motruval, Gafencuval és nem utolsó sorban Gusti professzorral az élen, hogy spiritualizálni kell az egymás mellett élő népi kultúrák egymást oly mereven elszigetelő határait, hogy lehetséges

Kiszélesíti tárgyalásait a szudéta-németekkel a csehszlovák kormány

Júliusra maradt a kisebbségi statutum parlamenti tárgyalása. — Újabb angol terv Csehszlovákia érdekében

Ma kerül lebonyolításra a községi választások harmadik csoportja

Prágából jelentik: A csehszlovák kormány elhatározta, hogy kiszélesíti a szudéta-német párttal folytatott tárgyalásai alapját, hozzáadván ahhoz a kisebbségi statutumot, melyet memorandum formájában június nyolcadikán Kundt szudéta-német képviselő nyújtott át Hodzsa miniszterelnöknek. Ebben az emlékiratban fel vannak sorolva Henlein pártjának összes követelése. Illetékes körökben hangsúlyozzák, hogy bár a prágai kormány elfogadta tárgyalási alapul ezt az emlékiratot, ez még nem jelenti azt, hogy annak minden pontját el is fogadta már. A tárgyalások előreláthatólag szerdán kezdődnek meg.

Párisból jelentik: Az angol lapokkal ellentétben több párisi lap arról számol be, hogy a csehszlovák kormány elfogadta tárgyalásul Henlein emlékiratát. A lapok hozzáfűzik, hogy minden valószínűség szerint hosszas és fáradságos tárgyalásról van szó, de egyáltalában nincsen kizárva a megegyezés lehetősége. A tárgyalások várható hosszabb terminusának megfelelően a prágai parlamentet csak július közepén hívják össze és a kisebbségi törvényjavaslat a tervek szerint ezalkalommal kerül majd nyilvános megvitatásra. A „Jour” legutóbbi jelentéséhez hozzáfűzi, hogy a szudéta-németek tárgyalásai, illetve a tárgyalások megkezdése egyáltalában nem jelenti azt, hogy ezzel a kérdés nyugvópontjára jutott.

Új szudéta-német javaslat a kisebbségi kérdésben

Prágából jelentik: A hivatalos csehszlovákiai sajtóiroda egész rövid kommunikét adott ki, amelyben beszámol arról, hogy Hodzsa Milán miniszterelnök két ízben tanácskozott a szudéta-németek képviselőivel, akik a kisebbségi kérdés elintézésére vonatkozólag külön javaslatot terjesztettek elő. A kormánynyilatkozat hangoztatja, hogy a miniszterelnök a jövő héten tárgyalást kezd minden kisebbségi csoporttal külön-külön.

A kormánynyilatkozat hangoztatja, hogy a szudéta-német javaslat benyújtása után következő tárgyalások már érdemi tanácskozások lesznek és ezzel kezdetét veszi a problémának gyakorlati megoldása.

A miniszterelnök a német, a magyar, a lengyel és az orosz kisebbségek képviselőivel tárgyal majd. A prágai sajtó jelentése pesszimisták. Hangoztatják, hogy a Hodzsa-kormány részéről nagymértékű jóindulat áll fenn a problémák békés és kielégítő megoldására nézve.

Ha a másik fél részéről is meg lesz a jóakaratként ugyanaz a fok, akkor a csehszlovák belső probléma megoldható lesz és az ország hamarosan visszanyeri belső békéjét.

A londoni Daily Mail értesülése szerint a szudéta-német képviselők elégedetlenül távoztak a csütörtöki miniszterelnökségi megbeszélésről.

Befolyásos körök arra igyekeznek rávenni

nyíljék az egymást-megismerés számára. Raoul Bossy ennek az elvnek gyakorlati megvalósítója Budapesten a transilvaniai magyar írók esetében s gesztusa, mely nem szorul sem olcsó reklámra, sem hangos példamutatásra, annál nemesebben gyakorolt megnyilatkozás, minél természetesebben, kézenfekvőbben történik s célja nem az, hogy tömegek olcsón szerezhető tapsát váltsa meg érte magának.

a Hodzsa-kormányt, hogy tagadja meg a szudéta-német követelések teljesítését. Ezzel szemben a szudéta-német párt felkészült arra, hogy a tárgyalások meghusulása esetén, német, angol, francia és olasz nyelven felvilágosító közleményt ad ki és ezzel egyidejűleg valószínű

erélyes hadjáratot indít a népszavazás érdekében.

Párisban olyan híresztelések terjedtek el, hogy a szudéta-német emlékirat átadása óta a csehszlovákiai helyzet a végsőkéig kiélesedett. Hivatalos helyen szembeszállnak ezekkel a hírekkel és a francia külügyminisztérium felhivatalos közleménye szerint a helyzet nem ad okot aggodalomra,

mert még nincs szó a prágai kormány és a szudéta-németek közötti tárgyalásoknak meghusulásáról.

Osusky párisi csehszlovák követ különben tegnap este tájékoztatta Bonnet külügyminisztert a tárgyalások menetéről.

Az Epoque ezeket írja: „Hogyan állnánk meg a két diktátor elgondolásánál, akik erkölcsileg mozgósítják és uszítják népeket? Hírek szerint Hitler maga is huzódozik a borzalmas katasztrófa előidézésétől, de Ribbentrop, Göring és Goebbels igyekeznek egy jóvátehetetlen lépés felé taszítani. Szerintük Németország május 21-én súlyos nemzetközi kudarcot vallott, amelyet nem sokáig viselhet el külső és belső visszahatásai miatt. Ezért Ribbentrop,

A transilvaniai magyarság szellemi vezetőinek, kulturmunkásainak e hivatalos megbecsülése az országhatárokon kívül mindenképpen jóleső tény, amelyet hangsúlyozottan veszünk tudomásul minden egyes alkalommal. Örülünk neki, mert reméljük, hogy a felismerés megismerést eredményez s ami becsülendő értéknek bizonyul az országon kívül, megbecsült és elismert marad az országhatárokon belül is, érdem szerint.

Olcsó STRANDERNYŐK nagy választékban „TRANSYLVANIA“ Braun Lenke, Bul. Reg. Maria 12. üzletben

Göbbels és Göring radikális politikát és gyors elhatározást követel Csehszlovákiával szemben.

Berlini jelentés szerint hivatalos német körökben cáfolják azokat a híreket, amelyek szerint Németország is a katonai szolgálati idő meghosszabbítására készül.

Cavalet kapitány, angol konzervatív képviselő, aki nemrégiben beutazta Közép-európát, a Times-ban nyílt levelet közöl, amelyben a csehszlovák kérdés megoldására a következőket javasolja:

„1. Csehszlovákiát szervezzék át belsőleg valamennyi kisebbség teljes önkormányzatával.

Benes elnök és hadügyminiszter végiglátogatta a csehszlovák határmenti védműveket

Megérkeztek Prágába az angol katonai megfigyelők

Prága. Benes Eduard dr. a csehszlovák köztársaság elnöke tegnap délután kíséretével meglátogatta a Prága környéki légvédelmi ütegeket. A köztársasági elnök kíséretében volt Bloss nemzetvédelmi miniszter is, aki később rádióelőadásban ismertette a csehszlovák erődítések rendszerét, amely gépjegyszerű eszközök láncolatából áll.

Az Excelsior jelentése szerint Peers és Reichenbergs angol megfigyelők tegnap megérkeztek Prágába. Peers, aki katonai szakértő, társával együtt nyomban hozzalátott a felügyeleti munkálatok előkészítéséhez.

A francia sajtó a vasárnapi csehszlovák községi választásokkal kapcsolatban azon reményének ad kifejezést, hogy minden valószínűség szerint az minden rendzavaró incidens nélkül fog lezajlani. Az Excelsior jelentése szerint a francia és angol kormány résen van, nehogy meglepetések érjék Európát. Bonnet francia külügyminiszter vasárnap Párisban marad. A francia és angol sajtóban ellentétes hírek jelentek meg arról, hogy a csehszlovák kormány elfogadta volna a szudetanémet javaslatot a tárgyalások kiindulásául. Az Epoque szerint a tárgyalások legalább egy hónapig fognak tartani. A Times szerint a szudetanémet követeléseket a kormány szakértő bizottság elé terjesztette, amely alaposan meg fogja vizsgálni a javaslatban rejlő reális lehetőségeket.

2. Léptessék életbe az összes állampolgárok tökéletes jogegyenlőségét és azonnal törvényeket a megkülönböztető jellegű törvényeket.

3. A kormány és a nemzetiségek közötti ellentétekre vonatkozólag mondják ki a nemzetközi döntőbíróóság illetékességét.

4. Csehszlovákia nyilvánítsa magát semleges államnak és mondjon le minden szövetségről, ennek ellenében viszont szomszédai biztosítsák határait angol, olasz és francia kezességgel. Ilyképp Csehszlovákia helyzete belsőleg olyan lenne, mint Svájcé, külsőleg pedig, mint Belgiumé.

A Dally Telegraph szerint nincsen semmiféle alapja annak a hiradásnak, hogy a csehszlovák kormány elfogadta volna a szudetanémetek által előterjesztett pontokat a tárgyalás alapjául.

Vérvizsgálat után fegyelmezi a CFR a részeges alkalmazottait

Bucurestiből jelentik: A CFR. vezetősége megállapította, hogy sok baleset és hiba azért következett be a szolgálatban, mert a felelősséggel tartozó személyzet között gyakran alkoholmérgezési esetek fordulnak elő, amelyek a személyzet

erejét csökkentik. Hogy a jövőben ilyesmi elő ne forduljon, laboratóriumot rendeztek be, ahol vérvizsgálat után állapítják meg a CFR alkalmazottak vérében levő alkoholtartalmát. A tudományos megállapítás alapján eljárás indul az illetők ellen.

Petrache Lupu lesz a diszelnök a „Maglavit-alapítvány“-nak

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség rendeletet készít elő, amellyel „Maglavit-alapítványt“ létesítenek szellemi és közművelődési célok szolgálatára. Az alapítvány diszelnöke Petrache Lupu, az „Istenlátó“ pásztor lesz

és az alapítvány Miron Cristea patriarcha-miniszterelnök közvetlen ellenőrzése alatt működik. Elhatározták azt is, hogy azon a helyen, ahol Petrache Lupu ismeretes látomása volt, kolostort építenek.

Imprimé-selymek,
selyem burett, shantungok
divatos mintákban

SZÉKELYNEL

színházzal szemben

Távlatok

Irta: MÁRAI SÁNDOR

Még ezt mondta az angol ur, akivel háborúról és békéről beszélgettem:

— A kínai háború? ... Hát az még eltart egyideig. De a kínai szakemberek, akiket Londonban megkérdeztünk a mi helyszíni megfigyelőink egyhanguan jelentik, hogy a japán—kínai háború lényegében eldőlt.

— Természetesen — mondtam —, a japánok javára.

— Dehogyan — mondta csendesesen s szép kék szemével csodálkozva nézett reám. — Természetesen a kínaiak javára.

— Igen — mondtam zavartan és nyeltem egyet.

— De a térképen ...

— A térképet nem szabad csak a térben nézni — mondta szerényen, utánozhatatlan angol hangsúlytalansággal, minden oktató szándék nélkül s éppen ezért nagyon meggyőzően.

— A térképet mindig az időben is kell nézni. Az időtérképen a kínaiak megnyerték ezt a háborút is, mint az összes megelőző háborukat, melyeket vad mongol, mandzsú törzsek és hadseregek ellen folytattak az elmúlt négy-ötezer esztendőben. Most, amikor a japán imperializmus erőre kapott és reáért a kezdeti időben még a kínaiak is megijedtek kissé. Természetesen nem a háborútól ijedtek meg. Egy birodalomban, mely olyan nagy, hogy az egyes tartományok lakosai egyáltalán nem érzik a szomszédos tartományok lakosainak nyelvét, ahol

négyszázötvenmillió ember él jórészt központi kormányzás nélkül, a nemzet összessége számára meg lehetőségek között, hogy az egyik tartomány egyik csücskében mi történik néhány millió emberrel? Kinában évente négy-ötmillió ember hal meg pestisben, kolerában és más, szabálytalan betegségekben. Mikor a japánok repülőgépekkel, tankokkal és aknavetőkkel rárohantak Kinára, a Menny Birodalmának egyetlen fia sem hitte komolyan, hogy harci eszközökkel meg lehet rendíteni és igába lehet törni a Birodalmat. Mástól félték. A japán civilizációtól félték. A konfekciótól félték. A kínai még mindig eleven kultúrában él: a családban él, hisz az őskövekben és az erényes életszabályokban. Félt attól, hogy Japán lebombázza propagandával, sajtóval, rádióval, mozival, képekkel, az occidentális vívmányokkal s afféle civilizált, óriási gyarmatot csinál belőle, ahol az emberek szivesebben olvasnak vezércikket, vagy röplapot, mint verseket. Mert a kínaiak még mindig szivesebben olvasnak verseket vagy imádságokat, mint politikai értekezéseket ... Egyszóval, félt a japánba oltott occidentális civilizációtól, félt attól, hogy azt a mély öntudatot és egyensúlyérzést, mely a kínai életnek valamilyen józan álomszerűséget kölcsönöz az élet és a halál problémáival szemben, „felvilágosítsák“, megfertőzzék a konfekció csábos szellemi és anyagi kelleivel. Mindezt természetesen nem gondolta el ilyen szabatosan a négyszázötvenmillió kínai; talán maga Csang-Kai-Sek sem gondolt erre, de voltak fiatal és öreg kínaiak, akik szavakkal is gondoltak erre s a négyszázötvenmillió ember összessége homályos és szorongó érzésekkel gondolt e lehetőségre. De aztán rájuk rohantak a

japánok, tankokkal és röplapokkal s a kínaiak megnyugodtak.

— Egyelőre — mondta szerényen és türelmes lényeg nélkül angol barátom — az történik, hogy a kínai tér- és idő felfalja a japánokat, ahogy felfalt és beolvasztott az elmúlt ötezer évben minden barbár hódítót és minden idegen kulturát. Ez a processzus lassú, de bizonyos. Szakértő kínaiak szerint szó sem lehet arról, hogy Japán uralma alá hajtsa Kinát. E szakértő kínaiak szerint éppen ellenkezőleg az történik majd, hogy Japán elődjei sorsára jut s lassan felszívódik a kínai tömegben. Ez a kérdés, a kínaiak szerint, elintézőnek tekintendő. Amit Kína egyszer megragad, azt megőrli, beolvasztja és felszívja ... Így támadt is.

— Mikor?

— Kétszáz év alatt — mondta természetesen az angol ur, s nyájasan nézett reám.

— Alapos becslés szerint a következő kétszáz évben Kína felszívja Japánt. Aránylag rövid idő alatt, ha a kínai távlatokat nézzük — mondta és szerényen mosolygott.

GOVORA gyógyfürdő

(jód és ken)

Georgescu-villák

Fényesek között, festői szép fekvés.
Teljes komfort. Olcsó árak.
Felvilágosítás kapható: Arad, Ortutay-palota, II. em. 14. sz. ajtó.

A lélek pásztora

Junius 26-ikán, vasárnap ünnepelt Arad város katolikus társadalmi dr. Lakatos Ottó plébános lelkipásztorkodásának 50 eszendő jubileumát. Ebben az ünnepségekben nemcsak a katolikus hitbuzgalmi és társadalmi egyesületek vesznek részt, mert lélekben csatlakozik az ünneplőkhöz mindenki, aki valaha éber figyelemmel kísérte a város kulturális életét.

Az aranymisézés lelkipásztor neve kitörőn netlenül vésődött be a város kulturtörténelmébe, — ötven eszendő távlatában felmérve munkásságának értékét, nagyon egyszerű szavakkal méltatható igazán: ha a kiszámíthatatlan sors nem sodorja hozzánk, nagyon hiányzott volna... Hiszen ő a legtöbb aradi katolikus egyesület alapítója, aki az igaz lelkipásztor alázatosságával és lelkesedésével istápolta a tévelygő lelkeket. Egységbe kovácsolta a széthulló erőket s ezzel gazdagította a katolikus kultúréletet.

A kultúra pásztora és nem a harcosa dr. Lakatos Ottó, akinek fegyvere a béke és pásztor a hit, amely nemcsak Krisztusban, hanem a keresztény humanizmusban, a lélek megértésében, az egységes, állandó békében eredménykedik.

Élete olyan, mint a nyitott könyv, amelyből mindenki olvashat és tanulhat. — Mi indította arra az önfeláldozásra, hogy életét a társadalomnak áldozza? ... Erre a kérdésre éppen úgy nem lehet igazán megfelelni, mint-hogy nem magyarázható meg az élet értelme; ő a hit erejével vértézve megtalálta ezt és az elmúlt ötven eszendő a bizonyosságtétel, — jó úton járt: a köz érdekében dolgozott. — Néhány nappal ezelőtt, amidőn erről kérdeztük, halovány mosoly vibrált az ajkain, — a ki-egyensúlyozott ember mosolygása ez, — így fogalmazta meg válaszában: „Az édesanyám is így akarta.”

Hetvenhárom eszendő halmozódott dr. Lakatos Ottó vállaira, 1865. április 6-ikán született Kecskeméten és középiskolai tanulmányait is ott végezte a piarista gimnáziumban, ahol lelkében kigyújtották a lángot Krisztus szeretetére. Az érettségi után egy hónapig ügyvédi irodában dolgozott s ez idő alatt hátrázta el magát véglegesen, hogy a lélek pásztora lesz. Belépett a minorita rendbe, Nyír bátoron végezte a noviciátust, Egerbe ment az érseki teológiára és négy év múlva, 1888-ban a nagynevű egri érsek, Samassa pappá szentelte. Junius 26-ikán Kecskeméten áldozott először az Urnak, akinek szolgáivá szegődött. Lelki pásztorkodását itt Aradon mint hitoktató kezdte meg de egy év múlva Baia Mare—Nagybányára gimnáziumi hittan-tanárnak nevezték ki. Papi pályafutása állandóan magasra ivelt, — 18 évig volt rendfőnök. Az 1907-es kántalan az aradi minoriták rendfőnökének választotta meg. Tizenegy eszendeig teljesítette e minőségben hivatását. Az 1918-ban a Miskolcon tartott kántalan dr. Monay Ferencet jelölte ki utódjául s ő mint házfőnök és aradi plébános vezette az egyházközösség ügyeit. 1925-ben kétesztendői időtartamra eltávozott Aradról. Aiud—Nagyenyeden volt házfőnök és plébános s ezután visszatért városunkba, ahol folytatta kulturépítő munkáját. Pályafutása során különös megtiszteltetés is érte: annakidején a Timisoara—temesvári egyházmegye szentszéki tanácsosává nevezték ki.

1888. junius 26—1938. junius 26: ötven eszendő, s az aranymisézés lelkipásztor ezüst hajjal áll az oltár elé, hogy az ostyát és a bort Krisztus testévé és vérévé változtassa. A hívek serege térdepel majd a templom kövein, hogy mély áhitattal magához vegye az Ur testét. És a szent mise után a Minorita Kulturház gyönyörű termében gyűlnek össze az aradi katolikus egyesületek, hogy az alapító lelkipásztor tanuságát tegyenek: azon kivételes emberek közé tartozik, ki nem él hiába. (R. F.)

Hétfőn Premier. URANIA

A legmerészebb francia filmremek!

VIII. osztály

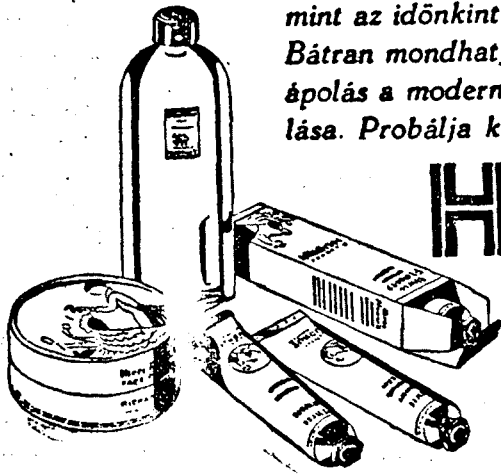
(Les Grands.) Az életbe induló generáció lelki és szexuális problémáinak bátor feltárása. Gaby Morlay, Charles Vanel, Larquey és a VIII-ik osztály diákjai.

Kiegészítő műsor: Csókvásár, Liane Haid, Petrovich Ivan.

Naponta csak pár percet

áldozzon arca ápolására-bizonyára örömmel teszi, főként ha eredményt lát. Richard Hudnut Three Flowers szépségápolása elismerten sikeres. Ennek segítségével tisztítja, táplálja, ruganyossá teszi és védi arc-bőrét. A kezelés csak kevés számú, magas értékű készítményből áll, amelyek a rendszeresen fellépő kölcsönhatások folytán jobb eredményt nyújtanak, mint az időnkint végzett specialis kezelések. Bátran mondhatjuk, hogy a Three Flowers szépségápolás a modern asszony ideális otthoni szépségápolása. Próbálja ki Ön is! Az eredmény meggyőző.

HUDNUT

Three Flowers
Szépség-ápolás

Forradalmi reformok Kinában

a hadsereg utánpótlásának eddigi évezredes rendszerében

Hankeuból jelentik: A hadügyminiszter hivatalosan bejelentette, hogy máától kezdve nincsenek tekintettel sem rangra, sem társadalmi állásra, sem vagyoni állapotra, vagy befolyásra és kivétel nélkül besoroznak mindenkit a

kinai hadsereghez, aki katonai szolgálatra alkalmatlan. Ez az eljárás példátlanul áll a kínai történelemben. Az ujoncozásnak ezt a módját az összes tartományokban bevezetik a lakosság számáránvának megfelelően. (Rador).

Felrobbantották a liftet egy szovjetbányában

Moszkvából jelentik: A Donecz-medence egyik bányájában vakmerő merényletet követtek el egy termelési biztos és négy társa ellen. Amikor a termelési biztos társaival leszállt a bánya mélyébe, a liftet ismeretlen tettesek előre odakészített pokolgéppel felrobbantották. A szovjet titkosrendőrség bevezette a nyomozást a merénylő kézrekerítésére.

Carmen Sylva-n,

közel a strandhoz, elsőrendű magyar pensióban szobák kaphatók. Érdeklődni: Iritz Gáborné, Bucuresti Str. Baterilor 22. E.

CORSO: Nyitott től 11.30. 3 mérs. 5, 7.15 és 9.30

Önnek asszonyom

színes filmcsoda. Együtt kritika: „Ilyen film még nem volt!” Nyereménytárgyak Lusztilg és Berger cég kirakatában megtekinthetők

CENTRAL: d o. 11¼, d u. 3, 5, 7¼ és este 9¼ órakor a kertben!

Louis Verneuil szellemes pikantériájú vigjátéka.

Édesanyám... A kisasszony

Főszerepben mindenki kedvence: DANIELLE DARRIEUX

URANIA Mésékelt helyárok! 11.30 és 3-kor mat. hely.

SZELLEMEK SZELLEMEK FILMJE!!!

Szőke kísértet

Constance Bennett, Cary Grant NEMETÜL beszélő film. Szünetekben RINALDO akrobata.

Buzias gyógyfürdő (Román) Naunheim

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrászivekkel. Biztos gyógyhatás.

Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlemezésedés, vesebaj, vérszegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezőségek nyomán fellépett idegbajok (Ta bes) eseteiben a legjobb eredménnyel.

Jókurák, szakszerű orvosi kezelés. Kifűnő konyha. Elsőrandu szállodák. Diétás penziók mérsékelt árakkal. Modern napfényes uszoda. A CER. vonalain utazási kedvezmény. Állandó katonazene.

Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Pausál kurák az „Európa” utazási irodák útján.

Prospektust, felvilágosítást szívesen küldi Muschong Buzias Gyógyfürdő R. T.

Fürdőgazgatóvá, Buzias, Banat

„A forrada om megeszi...?”

Rejtélyes módon eltűnnek a szovjet-köztársaság vezető tisztviselői

Páratlanul gyakori kivégzések a szovjet-hadseregben

Moszkvából jelentik: A 10-es számú G. P. U. ezred vezetésének legnagyobb részét áthelyezték. Nagyon sok vezető politikai rejtélyes körülmények között eltűnt. Mirek keringtek Zakovskij belügyi al-biztos letartóztatásáról is. A régi Cséka vezető emberei is nyomtalanul eltűntek, közöttük Cerman volt belügyi biztos, aki Fehéroroszországban teljesített szolgálatot és Lepeski volt belügyi biztos. Leioznak a belügyi népbiztossági hivatal élére való kinevezése eddig még nem tapasztalt kivégzési érárt nyitott meg. A szovjet főügyésze azonban utasította alantassait, szüntessék meg az eljárást azok ellen, akiket alaptalanul vádoltak meg. Az általános szovjetválasztásokat nagyon sok letartóztatás előzi meg. Affitóltag Vinukurovot, a semmitőszék elnökét is eltették láb alól.

A berlini Komintern-ellenes sajtó kimutatást ad a szovjet hadseregben történt kivégzésekről. Ezek szerint Tuchacevszkin és Jagerov marsalon kívül

három elsőosztályú hadseregpárnacsok, négy másodrangú hadseregpárnacsok, hét hadtestparancsnok, egy divízióparancsnok, a vörös hadseregnek egy politikai biztos, Gamarnik alhadbiztos, a hadbiztossági hivatal idegen-kirendeltségének a vezetője lettek kivégezve. A következők pedig a szolgálat alól lettek felmentve: tíz alparancsnok, a hadbíróhátsá három tagja, 22 politikai ügyvivő, két katona iskolai politikai igazgató, a katonai akadémia két parancsnoka, a szibériai hadsereg parancsnoka, öt katonai attasé, egy tengerészeti és egy légi attasé. Végül felmentették a szolgálat alól a vörös tengeri flotta parancsnokát: Orlovot, a balti flotta parancsnokát, a Marea-Neagra—Fekete-tenger flottaparancsnokát, a Csendes óceáni flotta parancsnokát, az Amur folyó flottillájának parancsnokát, nyolc magasrangú tisztet stb. A kivégzettek száma meghaladja a tizeztet.

Uj japán offenzíva indult Hankeu ellen

Sanghából jelentik: A japán hatóságok bejelentették, hogy a Jangcse-folyó mentén megindították az offenzívát Hankeu ellen. Értesítették a külföldi hatalmak képviselőit erről a tényről és egyben felszólítást intéztek hozzájuk, hogy a veszélyeztetett zónából távolit-

sák el a hadihajókat és a kereskedelmi gőzösöket, nehogy a harcok során támadás érje őket.

A kínai megbízott, aki a nagykövetségnek az ügyeit vezette és a követség megmaradt személyzete, tegnap elutazott Tokióból.

Kinos képzőművészeti bonyodalom Bucurestiben
Tizenhat hamis és öt „gyanus” képet állítottak ki a bucuresti-i Grigorescu-kiállításon. — Bizottságot küldtek ki a hamisítás részleteinek kivizsgálására

Bucuresti. Az ország művészköréit hatalmas botrány foglalkoztatja. Május 15-én volt Grigorescu hírneves román festőművész születésének 100 éves jubileuma s a néhány évvel előbb alapított bucurestii városi képtár kiállítás rendezett ebből az alkalomból. A megnyitás után aztán kiderült, hogy a kiállított 40 Grigorescu-kép közül 16 hamisítva van, 5 kép pedig „gyanus.”

A leleplezés érthető feltűnést keltett, mert a román festőművészek képei között a Grigorescu-képek legdrágábbak: 100—200 ezer lei darabja.

Az ügyben dr. G. Seveanu, a bucurestii képtár igazgatója is megszólalt és kijelentette, hogy a kiállított képek közül 16 magántulajdona. Gyűjteményét a képtárnak ajánlotta. Ezek után azonban magánaton értékesíti azokat.

A hamisítással kapcsolatban Bucuresti fő polgármestere nyilatkozatot küldött a lapoknak. Közölte, hogy bizottságot nevezett ki a hamisítás részleteinek sürgős kivizsgálására.

Hogyan helyezendők el gyakorlati időre a kereskedelmi iskolák végzett növendékei

A Kamara felhívása a vállalatokhoz

A kereskedelmi szakoktatásról szóló törvény előírja, hogy a kereskedelmi - liceumok végzett fiu- és leánynövendékei egyévi gyakorlati időt kötelesek eltölteni valamely vállalatnál, aminek megtörténtét a Kamara által láttamozott bizonyítvánnyal kell igazolni, a vállalatok pedig szigorú büntetés terhe mellett kötelesek ezeket a végzett növendékeket alkalmazásukba fogadni. Jelenleg 27 végzett fiu- és 22 leánynövendék helyezendő el a gyakorlati időre. A Kamara nem óhajtja őket hivatalból elhelyezni, hanem előbb megvárja a cégek értesítését (bankokat és gyárakat is beleértve) arról, hogy hány tanuló elhelyezését vállalják önként. A gyakorlati idő lehetőleg a pult mellett töltenő el s csak kivételes esetben irodában. Fizetés adása nem kötelező, a végzett növendékeknek tanonciskolákba nem kell járniok. A Kamara ezuton kéri fel a kerületéhez tartozó összes vállalatokat, (üzleteket, kereskedelmi irodákat, bankokat és gyárakat) hogy folyó hó 20-ikáig jelentsék be írásban a kamaránál, hogy hány fiu- vagy leánynövendék elhelyezését vállalják.

Földrengés volt Belgiumban

Budapestről jelentik: A magyar földtant intézet szeizmográfja tegnap délelőtt tizenegy óra és husz perckor 9600 kilométeres távolságról erős földrengést jelzett. A földrengés két órán keresztül változatlan hevességgel tartott.

Későbbi jelentéseink számolnak be arról, hogy egész Belgium területén tegnap délelőtt tizenegy óra harminc perckor harminc másodpercig tartó erős földlökést éreztek. A földlökésnek olyan volt az ereje, hogy a villanykocsik megállásra kényszerültek. A bérházak falai egyes negyedekben megrepedeztek. Ugyancsak erős földlökést éreztek az emberek a francia fővárosban és Londonban is. Párisban több helyen megrepedezett az aszfalt és egyes bérházakból az emberek ijedten menekültek az utcákra. A földlökés Londonban is nagy ijedelmet okozott.

Gazdakirándulások

Amint azt közgyűlésünkön is hírüladtuk, e hó folyamán az aratás megkezdéséig egyesületünk és gazdaköreink tagjainak alkalmuk nyílik megyénk néhány nagyobb gazdaságába kirándulásokat rendezni. A következő három gazdaság a most következő vasár- és ünneppnapok bármelyikén szívesen látja a gazdaköreink által megszervezett csoportokban hozzájuk ellátogató gazdatársakat. A látogatások előzetes bejelentését kéri, hogy az a kirándulás napja előtt legalább két nappal megkapják. A gazdaságok címei és látnivalói a következők:

Purgly László gazdasága Sofronia—Sofronya, posta: és vasuti állomás ugyanott. Nemesített buza és árpa szaporítás. Cukorrépatermelés. Mangolcatenyésztés. hizlalás. Semmenthali tehenészet, bikanevelés, stb.

Takács Miklós gazdasága Tövisegyháza pusztá, posta: Curtici, a Sfanta-Ana-i és Zimandul. Nou-i állomások között. az Arad—Oradea-i állami ut mentén, amelyen CFR. autobus közlekedik. Merino juhászat, nemesített buzaajták szaporítása, cukorrépatermelés, stb.

Konopi Kálmán gazdasága Odvos, posta: Conop, vasuti állomás: Milova—Odvos. Buzanemesítés, fajtakísérletek, laboratórium. Gimmenthali tehenészet, bikanevelés. Erdőgazdaság.

Amit szemünkkel látunk, abból még többet tanulunk, mint amit könyvből olvasunk és az előadásokon hallunk. Ezért minden haladnivaló gazdaságunknak és elsősorban a téli tanfolyamok hallgatóinak melegen ajánljuk, hogy használják fel ezt a kínáló alkalmat ismereteik megszerzésére.

Lucerna-kártevők

Megyénk több vidékéről kaptunk híreket arról, hogy a lucernákat rovarok károsítják. Ugy látszik, hogy többféle kártevő is garázdálkodik, a katicabogár álcája és valami más rovarféle is. Akik a lucernát korán kaszálták (Novac, Pecica—pécskai gazdaságunk híradása szerint) ott mentesültek a kártól. Mások azt ajánlják, hogy a lucerna tarlóját korán reggel boronáljuk meg magtakaró boronával, utána jól megterhelt tövishoronával, amely a kártevőket agyonnyomja. Ismét mások a mérsékelt fűszórását ajánlják, amelynek maró hatása elpusztítja a férgeket. Hogy a kártevőkkel és a leghelyesebb védekezéssel tisztába jöjjünk, kérjük gazdaságainkat, küldjenek be hozzánk kis formalinos vízzel vagy pálinkával megtöltött üvegekben néhányat a lucernákban tömegesebben előforduló rovarokból.

Aradiak szállodája Pesten a

METROPOL

a város szívében, Rákóczy-ut 58
150 kényelmes modern szoba.
Valódi erdélyi flekken és csöb-süült halkülönlegességek. Az étteremben sz. Farkas Jóska muzsikál, a télikertben Virány swing—jazz—tánc. Lemérsékelt szoba és pensioarak lapunk olvasóinak.

Julius 7-én indul a sportvonat Budapestre

Junius 30-ig be kell nyújtani az iparvállalatok kimutatásait!

Valamennyi Arad- és Hunedoara—hunadmegyei ipari vállalat, amelynek tíznél több alkalmazottja van és amely 20 lóerőnél nagyobb hajtóerővel dolgozik, köteles a kartelltörvény értelmében junius 30-ig a XI. kerületi iparfelügyelőséghez bélyeges kérvényt benyújtani, amelyhez az üzem helyrajzának három példányát, valamint ugyancsak három példányban, egy a következő adatokat tartalmazó ismertetést mellékelnek:

A gyár pontos címe. A gépek és berendezés olyan leírása, hogy azok azonosságát megállapítható legyen. Nyersanyagok, félkésztermékek és fűtőanyag, amelyet használnak. A gyártmányok felsorolása, (minőség, mennyiség, sajátosság). Gyártási teljesítőképesség 300, 24 órás munkanap (s csapat á 8 óra) tekintetbe véve. A gyár jelenlegi tulajdonosai és a létesítéstől számított rövid ismertetése a gyár körülményeinek, (tulajdonosváltások, berendezések, stb.) Üzem-megszakítások 1932. május 10-től 1937. május 10-ig.

Az üzemi helyrajznak tartalmaznia kell valamennyi épületet, annak megjelölése mellett, hogy mely célt szolgál, továbbá közölni kell a telekkönyvi és helyrajzi számokat.

Valamennyi fenti adat az üzemeknek 1937. május 10-iki helyzetére vonatkozik, minden azóta történt változás az ismertető végén külön feltüntetendő.

Mindazon üzemek, amelyek 1938. junius 30-ig kérvényeket nem nyújtnak be, nem feithetnek ki működést.

Mentse meg fogait!

Amit megtehet ma, azt ne halassa holnapra. A helyes védekezés a fogkövesedés ellen: használjon Kalodont fogkrémet! „Kétszer naponta Kalodont” — ez tartja egészségben fogait. Tudja meg: Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

Mi az a

léggömb-gát?

Eleplezések arról, hogy miként kívánja megvédeni Anglia városait a légi-támadásoktól?

Londonból jelentik: Az elmúlt héten nagy nemzeti ünnepeket tartottak Angliában. A látványos ünnepek során bemutatták a repülőgép-ujdonságokat, a nehéz bombázógépeket, az angol légi haderő óriási egységeit, a különlegesen felszerelt felderítőgépeket és az apró, gyorsított vadászpilótákat.

Carintonban ezenkívül az angol nézőközönség előtt működésbe hoztak egy különleges védekezéseszközt, a „léggömb-gátat.”

A léggömbgátról készült fényképek azóta bejárták a világsajtót. Sokan azt hitték, hogy az újszerűnek látszó védőeszköz most már tökéletesen és biztosan megoldja egy metropolis légvédelmét. Mások abban a hitben néztek a fényképeket, hogy

a léggömbgát valami szenzációs új találmány.

Pedig — a léggömbgát egymagában nem oldja meg a légvédelem kérdését és nem is új dolog. Kísérleteztek vele még világháború előtt, alkalmazták a világháború alatt és berendezték nem sokkal a világháború után több európai nagyváros megvédésére.

Elsőnek 1913-ban Párisban terveztek léggömbgátat. A franciák elgondolták akkor, hogy majd léggömbökre függesztett hatalmas dróthálóval veszik a várost körül. Az elképzelés szerint a várost megtámadó ellenséges repülőgépek aztán majd a drótok közé akadnak, min, legyek a pók hálójába.

Azokban az években a Chalais-Meudoni francia katonai léghajózási intézet elkészítette a terveket is, de ezek sosem valósultak meg. A léggömbgát gondolata azután 1915. végén bukkant fel ismét.

Az antant haditanácsában az angol vezérkar ismertette a dolgot s bejelentette, hogy a németek már alkalmazzák is a nyugati fronton.

A német hadsereg ugyanis részben sárkányokra függesztett hatalmas dróthálókat használt, részben pedig léggömbökre robbanó anyaggal telt ládákat függesztett és ezáltal valóságos légi aknazárt emelt az ellenséges repülőgépek elé.

A franciák ekkor ismét elővették a már-már feledésbe ment léggömbgát tervét. A próbák során

két-két léggömböt vízszintesen drótkötéssel kötöttek össze.

amelyen acélháló csüngött. A nehéz szerkezet azonban nem emelkedett 600 méternél magasabbra. Közben Londonban is kísérleteztek és az angoloknak egészen 2500 méter magasságig sikerült a léggömbgátat felemelniük. A léggömbgátépítés terén a legnagyobb fejlettséget a világháború idején az olaszok érték el, akik Velencét és néhány fontos iparvidéket biztosítottak léggömbgátakkal. Az olaszok a léggömböket 4000 méter magasra tudták felbocsátani. Az olaszok ennek tulajdonították azt, hogy a Velence elleni légitámadások még 1917-ben abbamaradtak.

A francia léggömbgátakat 1916-ban az olasz tapasztalatok alapján állították fel. A fegyverszünet végén már hét századra elosztott

harminc ilyen szakasz védte a francia fővárost és az ipartelepeket százhusz helyen.

Egy-egy szakasz tíz léggömbből állt.

A franciák 165 köbméteres, 2500 méter hosszú kábelen függő léggömböket használtak. A feleresztő szerkezet dobját villanymotor forgatta, melynek segítségével elég nagy sebességgel lehetett lehuzni a léggömböket a teherautókra. Páris mellett különösen az Issy les Moulineaux repülőgépgyárak környékén helyeztek el ilyen léggömböket. Az egykori központi hatalmak léggömbgátjairól Poppe Kornél ny. alezredes, a léghajózás legrégebb ismerője és egyetlen

magyar szakértője mondott érdekes adatokat Poppe alezredes a világháború alatt mint léghajós tiszt teljesített szolgálatot.

— 1916. tavaszán már nagymértékben alkalmazták a léggömbgátakat a németek a Saar vidéken és a Raina-menti ipartelepeken, így különösen Leverkuseni környékén — mondotta Poppe alezredes. — A német hadvezetőség ugyanis a nagyjelentőségű vegyi- és más ipartelepeket így akarta megvédeni a repülőgéptámadások ellen. A németek hatalmas méretű sárkányokra kötött dróthálókat alkalmaztak, más-kor léggömbökre erősített hálókat használtak. Ezért már korábban megalakultak a német hadseregeknél a

Ballonsperre-Trupp-ok,

mint a léghajós csapatok különleges alakulatai. Később Luxemburgban és Lotharingia vidékén alkalmazták. A németeknél a léggömbgát alkalmazását nagyban gátolta a gumihány, mert a póttanyagokból készült ballonok hamar elhasználódtak.

Póla környékén építettek ilyen léggömbgátat még 1918. derekán.

Hat-nyolc ballomból állott ez a gát.

— Rendszerint 3—400 köbméter töltőgáz befogadására készült léggömböket engednek fel mintegy 2.5—3 milliméter vastag drótköteleken a levegőbe — mondotta Poppe alezredes. — A léggömbök egymástól 200—400 méterre vannak. A tartókötelet gépkocsira szerelt motollához erősítik. Így a léggömböt igen gyorsan lehet felbocsátani és az egész gát felállítása alig tart negyedóránál tovább.

— A szerkezet azután a következőképpen működik: a ballont tartó drótkötél lazán lóg a levegőben,

a nekirepülő gép nem tudja elszakítani, hanem lerántja a léggömböt is. Amikor a léggömb a repülőgéppel érintkezésbe jut, de esetleg már hamarabb is, a drótkötél megbillen a gépet, mire az lezuhan.

Ilyenkor elszakadhat a ballon burka, meggyulladásra a töltőgáz is, ami újabb veszedelem a repülőgépre.

Mindezekből az következik, a repülőgépek vagy messze elkerülik azt a vidéket, amelyet léggömbgáttal védenek, vagy igyekeznek magasabbra repülni. Ha pedig a repülőgép sokezer méter magasra repül, a bombákat többé nem tudja célzottan alávetni. Természetesen, csak éjjel, vagy ködös időben. Nappal egyébként a léggömbgát ballonjait egy-két gyújtólövedékkel könnyen megsemmisítheti a vadászpilótáék

Igy tanítanak történelmet a szovjetben!

Tankönyv Sztalin dicsőítésére és a moszkvai vérengzések igazolására

Néhány héttel ezelőtt a szovjetkormány új történelmi tankönyv megírására hirdetett pályázatot. A könyvet a középiskolai diákok kezébe akarják adni.

A bizottság, amely a beérkezett pályamunkák felülvizsgálásával foglalkozott, megállapította, hogy Oroszországban ismét felütötte fejét a nemzeti szellem. A beérkezett könyvek nagy része azzal foglalkozott, hogy a marxista Pokrowszky történelmi materialista felfogása letűnően van és hogy a régi orosz kultúra rehabilitációjának sugaraí fénylenek az égbolton.

Negyvenhat pályamunka érkezett be, de csak egy nyerte meg a zsüri tetszését. A könyvet Szesztakov tanár írta és el is határozta a könyvműtársát. Az el nem fogadott pályamunkák írói pedig dorgáló levelet kaptak, amelyben szigorú hangon figyelmeztették őket, hogy szellemüket sajnálatos módon, nem hatotta át a megújulás le-

vegője és hogy agyukban még kapitalista és imperialista zsarnoki meggyőzések élnek. „Kár — mondja a levél —, hogy az írók nem ismerték fel, mennyire más és magasabb a mai élet felépítése a cárizmus átkos és vétkező uralmával szemben.”

A dorgáló hangú levelet azért kellett megírni, mert a beküldött pályamunkák általában a következő felfogásról tettek tanúbizonyságot:

„A kereszténység — irták legtöbbször — kulturális fejlődést mutat a régi szláv pogánysággal szemben. A letűnt kor háboruit gyakran a nemzeti kultúra védelmében kellett megindítani és a győzedelmes kommunizmus csak büszkeséggel tekinthet Oroszország történelmi korszakára.”

A szovjet berkeiben nem szabad így írni. Ez ugyanis az a szellem, amelyet Sztalin a letűnt hónapokban oly ördögi borzalmassággal fojtott vérbe.

Fürdőruhát, fürdőnadrágot, fürdőcipőt és sapkát, selyem-harisnyát, kombinét és reformot melyen leszállított áron **Bogyó-nál**

Miért kellett az új tankönyvet megírni?

Most derült csak ki, hogy a nagy bűnpercek érdekes és különös sajtóháború előzte meg. Ekkor megszólt Sztalin is és programot adott arról, ami később bekövetkezett.

„Vannak még politikusok és újságírók — írta Sztalin —, akik azon a véleményen vannak, hogy Lenin bolsevista felfogása fölött vitatkozni lehet.”

Lenin politikájának követése vezetett ugyanis a trockijizmus vágyához, mert ki kellett irtani mindazokat, akik a lenini felfogás hívei voltak. A halott Lenin ellen eljárni nem lehetett, nem is lett volna ajánlatos, Trockij és hívei azonban még éltek.

„A trockijizmus — mondta tovább Sztalin — valójában az ellenforradalmi polgári elemek harca a kommunizmus ellen. Csak polgári agyakban szü-

lehetett meg az a gondolat, hogy Oroszországban nem lehet szocialista államot teremteni. Ezek a veszedelmes felfogató tanak az átkos kapitalizmus felé akarnak vezetni bennünket. Ki kell irtani az ál-írókat és ál-történevezteket, mert csak az ellenük megindított harc befejezése után juthatunk a valódi bolsevizmus ideáljához.”

A tisztító munkát beígérő programot Sztalin tökéletesen be is váltotta. Legelőször a „Proletarszka Révolucziója” című lapot tiltotta be, mert ez helyt adott a trockijista felfogású írók polémiájának. Ezt követték aztán azok a bűnpercek, amelyek az egész művelt világ megvetésével és undorával találkoztak.

Ezért kellett az új történelemkönyvet megírni.

Mit ír a pályadíjnyertes történelemíró?

Az új munkát elűttatták Európába is, mindamelllett, hogy a szovjetben még mindig erősen érezhető a papirhiány. A könyvnek egyszerű két bekötő táblája van, nyomása tiszta, térképek és történelmi vonatkozású képek láthatók benne. Aki elolvassa, tisztába jön azzal az „evolúcióval”, amely a bolsevista mentalitásból állítóg végbe ment. Bizonyos azonban, hogy amennyiben tényleg van ilyen megmozdulás, akkor ezek a könyvek vannak hivatva ezt csirájában előjuttatni.

Az új tankönyv elejétől végig a körmönfont kommunista terminológia szótára. Primitív módon mutatja be a cárizmus kártékonyt és szembeállítja a mai élet „gyönyörűségeivel”. Sorozatosan vonultatja fel a régi haditetteket, „amelyekkel szemben a régi forradalmárok mindenkor csak lenézést tanusítottak”. Ha a szöveg olvasásába mélyedünk, megcsap az a borzalmas osztálygyűlölet, amely elvben kizárja bármely nemzeti felbuzdulás lehetőségeit. A professzor dicsőítővel övezi a forradalmi lázadásokat és puccsokat, melyeket a cári időben a sajtó rendszerint elhallgatott. Szesztakov könyvében Nagy Pétertől Leninig, nincs egyébről szó, mint azokról az apróbb-nagyobb lázadásokról, amelyeket a kicsinyek folytattak a nagyok ellen, a szegények a gazdagok, a

szolgák az urak és az elnyomottak az elnyomók ellen. Mindez csak előkészítése volt — mondja a szovjet-történész — annak az óriási győzelemnek, melyet a diadalmas proletáriátus a cári birodalom fölött aratott. Hosszasan foglalkozik a professzor egy Sawnak nevű szolgálival, aki már 2000 évvel ezelőtt a Krímben fellázadt a görög elnyomók ellen. A könyv írója elvezeti olvasóit azokhoz a kisebb-nagyobb kényurakhoz, akik a szláv lakosságot mindenkor csak kirabolták. Széles ecsetvonással festi meg az 1136. évi novgorodi lázadás történetét, amely alkalommal — írja — „az egész nép fellázadt a bojárok és a kufár kereskedők ellen”. A professzor mindenkor aláhuzza, hogy a moszkvai cároknak csak az volt az igyekeztük, hogy a parasztból rabszolgát neveljenek és rámutat arra, hogy a lázadások csak azért nem vezettek eredményre, mert a rabszolgává vedlett parasztok tudatlanok és szervezetlenek voltak. Ez a tudatlanságuk — mondja az író — a cárok bűne volt, mert nem engedték meg, hogy a parasztok a saját helyzetüket megismerjék. A Pugacsev-féle, 18-ik századbeli lázadásról szólva szószerint a következőket mondja:

„Akkor még nem létezett szervezett és öntudatos munkásosztály, amely az elnyomott parasz-

Máj-, vese-, epe,

idült (krónikus gyomor- és bélmegbetegedések, ideges fejfájás, álmatlanság, hányinger, hányás, szédülések, SAVTULTENGÉS eseteiben az amerikai növényekből készült világhírű

GASTRO D.

gyógyszer szép eredményeiről a világ orvosi szakteknéltéylei hosszú cikkekben számoltak be orvosi szaklapokban.

„GASTRO D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 135 lei utánvét mellett CSÁSZAR E. gyógyszerárában Bucuresti. Calea Victoriei 124.

tot sikeres küzdelemhez segítette volna. Akkor még nem volt meg a kapcsolás a munkások és a parasztok között és ezért lehetett a parasztokat a nagyurak kénye-kedve szerint elnyomni és verpadra cipelni.”

Világosan megállapítható, hogy a történetíró a történelmi igazságot még megközelíteni sem igyekszik. Egy szóval sem említi, hogy a kereszténység felvétele világosságot hozott az orosz népnek, de arról sem szól, hogy Nagy Péter működése és munkája előnyére volt az országnak. A szovjetben nem fontos, hogy a tanulók az elmúlt századok történelmi alakjaival úgy és oly módon ismerkedjenek meg, mint azt a történelmi igazság megkívánja. Fontosabb, hogy a sztalin politikai dicsőítését szembeállítsák a történelmi idők szomorú eseményeivel.

A bevezetésben az író rámutat arra hogy Sztalin a georgiaiak törzséhez tartozik, ahhoz a néphez, amely az Oroszországot kizsákmányoló kényuraknak mindenkor bátran és dicsőségesen ellenállott. Sztalin minden egyes letartóztatása a régi rendszer idejében aprólékosan és körülményesen meg van írva és az író természetesen szembeállítja a cári uralom korhadt bírói rendszerét Sztalin magasztos és martiri alakjával. Egy szót sem szól azonban a könyv arról, hogy mit művelt Sztalin, illetve Dugaswilli ur annak idején Georgiában. Nem mondja meg, mily módon szerezte meg Sztalin a pártkassza alapítókáját. Nem beszél arról, hogy gazdag embereket rabolt el váltságdíj ellenében és hogy ő és elvtársai egy kis postarablástól sem riadtak vissza. (Essad bey: „Oel und Blut im Orient.”) A szovjet professzor Oroszország történelmi korszakából a „diadalmas” bolsevizmus „hősies” szobrának talpkövével faragja ki. A szovjet-történész a könyv első részében csak röviden emlékezik meg a letűnt kor eseményeivel, annál bővebben foglalkozik azonban az ország történetével a Brest-Litovszki békekötés óta.

A békekötésről Szesztakov a következőket mondja: „Trockij nyílt galádsággal játszott össze a németekkel és kiprovokálta, hogy a fegyveres németek a legfegyverzett és kifáradt oroszok ellen újból felvonuljanak. Azokat a mérhetetlen veszteségeket, amelyeket abban az időben szenvedtünk el, csak is Trockij-nak és a hazaárulásban mindenre kész hívének, Bucharinnak köszönhetjük. Lenin és Sztalin azonban akkor sem kételkedtek abban, hogy eljön majd az a kor, mikor a diadalmas forradalom térdre fogja készíteni az ország árulóit”. Ebből az utolsó mondatból derül ki legvilágosabban, milyen tudatos valótlaniságot tanítanak az orosz iskolákban, de az is kiderül, hogy milyen felfogású történész nyer pályadíjat a szovjet-honban. G. A.

„LUXOR”

speciális reuma-szanatórium

PÖSTYÉN

gyógyfürdőn

rendkívül előnyös 21 napos

pausálkurát

ajánl reumás és köszvényes bántalmak ellen. Elsőrendű ellátás, orvosi kezelés, az összes gyógyfürdők luxusosztályán, kurtaxa, az összes adók és költségek mindössze:

11.000 lei

Tökéletes komfort. Modern diétás orvosi kurák. Fogyó és ifjító kurák. Információkkal szolgál közvetlenül a sanatórium főorvosa:

DR. SCHMIDT

valamint dr. Gábor Erzsébet Cluj. Str. Fantanel 7.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBULBA

Jimboliától Lei 6.100—12.400

Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Felvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegenforgalmi vállalat
Aradon: „EUROPA” Strada Regina Maria 10.

Darabokra szakad a Hold és a Földnek gyűrűje lesz, mint a Saturnusnak

Copyright by ARADI KOZLONY
and Publicitas Press Service

Jó ideje már, hogy cikket írtam az Atlantisról, az elsüllyedt világ-résről. Itt szóba kerültek a tudományos elméletek, amelyek ennek a mondai hagyománynak földtani valóságosságát magyarázzák és ezek közt Hörbiger és Fauth föltevése is. Eszerint az elmélet szerint nincs abszolút világűr, hanem az égitestek végtelen térközét is rendkívül megritkult hidrogén tölti ki. Akármennyire ritka is azonban ez az anyag, bizonyos surlódást mégis okoz, ami bizonyos eltolódást idéz elő a csillagok égi pályáin. A fény és a nehézkedés iránya is érzi ezt a befolyást, amely végre olyan fokot is érhet el, hogy teljesen elnyeli a fényt és megszünteti a tömegvonzás hatását.

A nap körül forgó bolygók pályája ennek az ellenállásnak hatása alatt nem marad végig ugyanazon a nyomon, hanem alig észrevehető spirálisban szűkül befele. Képzeliük el olyanformán, mint a gramofontü utját a lemezen. Ez is egyre közeledik a középponthoz. Eppen így futják meg a bolygók is egyre szűkülő pályájukat a nap körül, míg sok százezer vagy millió év múlva belezuhannak a napba.

Mivel a nagyobb tömegű égitestek könnyebben győzik le az ellenállást, mint a kisebbek, ez utóbbiak gyorsabban közelednek a naphoz, mint a kicsik. Pályájuk egy bizonyos idő múlva kereszttehetik a nagyobb égitestek pályáját. Ilyen esetben megtörténhetik, hogy a kisebb égitest a nagyobbak vonzásába kerül és annak „csatlósává”, holdjává válik. Ezek a holdak, amelyekből a földnek csak egy jutott, de a Saturnusnak tíz van, ilyen nap körüli spiráloid pályáikról kiragadott kisebb égitestek. Később, sok évszázadok során ezeknek a holdaknak pályája is közeledik ahhoz a nagyobb égitesthez, amelynek csatlósává váltak és eljön az a drámai pillanat, amikor elnyeli őket. Eszerint

az elmélet szerint földünk mai holdja előtt már elnyelte így néhány holdját. Jelenlegi holdunk elődje a harmad-korban zuhant bele a földbe s akkor itt óriási geológiai forradalmakat idézett elő.

A Hörbiger—Fauth-elmélet szerint ez a hold jóval kisebb volt, mint a mai. Sokkal gyorsabban is közeledett a földhöz s mikor már elég közel járt, saját tömegvonzása erős hatást gyakorolt a föld nem szilárd halmazállapotú anyagára. A vizeket az egyenlítő felé vonzotta úgy hogy itt magas vízfalat övezett a föld köré. A sarkok felől elvonta a levegőt. Ennek következtében a hideg zónák mélyen lenyultak a mai mérsékelt öv vidékére s a földnek sokkal nagyobb részét vonta be a jégkéreg. Amilyen mértékben közeledett a földhöz, olyan mértékben gyorsult meg körpályája, úgy hogy bizonyos idő múlva már egy nap alatt tette meg teljes pályáját a föld körül. Óriásira megnőtt és állandó napfogyatkozásokat idézett elő. Majd mikor közelebb jutott, erősen hatni kezdett rá a föld vonzóereje s bizonyos viszonylatban megbénította mozgását. A két ellentétes erőnek egyensúlya lehorgonyozta a holdat az égmezőnek egy szilárd pontján, míg végül felülkerekedett a föld vonzása s a hold darabokra szakadva behullott a föld tömegébe.

Mivel így a hold vonzása megszűnt, az egyenlítő körül feltornyosuló víztömegek visszazuhan- tak s teljesen elöntötték a föld mélyebb helyeit. Az elmélet szerint tehát a bibliai özönvíz hiteles történelmi tény. A hőmérséklet is emelkedett. Az óriási jégtömegek felolvadtak és a mai mérsékelt égöv szárazföldje kezdett kibontakozni. Az Apokalypszis teljesen ennek az elméletnek megfelelően jelenti be új korszak kezdetét:

— Nincs többé tenger. Láttam ui eget és ui földet, mert az égről eltűnt a hatalmas és fenyegető hold és holdnélküli idő kezdődött.

James Jeans szenzációs bejelentése

Erre az elméletre emlékeztet az a szenzációs bejelentés, amelyet James Jeans, az angol csillagász tett a londoni Királyi Csillagászati Társaság legutóbbi ülésén. Eszerint eljön az idő, amikor holdunk darabokra hull szét. James Jean jövődőlésének magyarázata nagyjában a következő: Köztudomású, hogy a hold sziklástömegű égitest, amely körülbelül egy hónap leforgása alatt teszi meg utját a föld körül, mindig ugyanazt az oldalát fordítva felénk. Egyebet nem igen tudunk róla. Az egész világegyetemben érvényesülő centrifugális és tömegvonzási törvények a világ végéig megtartanak ellenállás formájában, ha érvényesülnének bizonyos fékek, amelyek végső fokon kataklizmust idéznek elő.

A tudósok véleménye szerint a hold vonzóereje az okozója az apályoknak és a dagályoknak, vagyis annak a tűneménynek, hogy az oceanok vize szabályos időközökben helyét változtatja. Ezeknek a változásoknak az ideje is egyre kitoldódik, mint ahogy a napok is hosszabbodnak és rövidülnek. Magasságuk is más és más a föld különböző részén. Az Atlanti Ocean középső részén például alig egy méter, a Fundy-öbölben viszont a 20 métert is meghaladja.

A lassu ellenállás okozza azt is, hogy a hónap és a hold-év tartama folytonosan változik, igaz, hogy a közönséges megfigyelés számára alig észrevehető módon. Ma a holdon a napok sokkal hosszabbak, mint a földön. Körülbelül kétheti tropikus forróságból és kétheti sarki hidegből állnak. Eljön az idő, amikor a föld és a hold forgása teljesen együttléssé válik. Ekkor a föld mindig ugyanazt a felét fordítja a hold felé úgy, hogy az egyik félteke lakói szakadatlanul látják majd a holdat, míg ellenlábasaik semmit sem látnak belőle. Ebben az időben a napok egyformák lesznek mind a két égitesten s tartamuk körülbelül 17 mai napnak felel meg. A nap és a hold kölcsönös vonzásának hatása meglasztja a föld forgását s közben a

hold egyre közelebb kerül a földhöz. Jelenleg a hold 386.160 kilométernyire van a földtől, ebben a kritikus korszakban csak 19.300 kilométernyire lesz. Akkor tehát a napnak egész csekély vonzását elhanyagoljuk, csak a föld egyik felén lesz sokkal erősebb dagály. A földről nézve a hold az égnek mindig ugyanazon az egy helyén látszik. Nagy lesz és fenyegető. (Körülbelül 30-szor akkora, mint most és 1000-szerre fényesebb.) Mig a többi csillag és a nap tovább halad régi pályá-

A nyakam melev a fájdalomtól

— Mit csináltál, hogy a nyakfájásom ily hamar elmúlt?

— Az egyetlen hatáson szert használtam: bedörzsöltelek **Carmol***)-al.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-
hülés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz
ellen. Ára üvegenként 22 lei.

ján. A hold ebben a stádiumában nem tud majd ellenállni a rá süllyesodó kettős erőnek, egyrészt a föld növekvő vonzásának, másrészt az ellentétben ható s a hold gyorsabb forgása révén szintén megnövekedett centrifugális erőnek. Apró holdakra szakad szét, amelyeknek egy része, a legkisebbek behullnak a Földbe.

Végül azt is megjegyezte James Jeans, hogy a szerteszt szakadt hold parányi csatlósokból egész kis holdrendszer fog alkotni a föld körül, amelyek a világűrben éppen úgy fognak hatni, mint a Saturnus gyűrűje. Csöndes, tiszta nyári éjszakán a földről is gyönyörű látványt nyújt majd ez a holdgyűrű. A megszámlálhatatlan sok kis hold széles fényzivárványt von majd az égre, míg a föld árnyéka (amint ez a tűnemény a Saturnuson is észlelhető) hatalmas kupot rajzol majd bele ebbe a fényivbe. Ez a kup legnagyobb magasságot éjjel 23 és 24 óra közt éri el, azután elhanyagolhatóan nyugat felé. Nappal ez a fénygyűrű többé-kevésbé eltakarja a Napot napokon és heteken át a holdak sűrűsége szerint. Télen fénygyűrű helyett csak gyöngén megvilágított, vagy alig észrevehető iv látható majd, mert akkor a nap a másik oldalon levő holdacskákat világítja meg s ezek csak a föld által visszavert fényt kapiák.

Természetesen mindezt csak akkor láthatja az emberiség, ha megéri mindezt. Mert James Jeans számítása meglehetősen távoli jövőbe tolja ki ezeket az eseményeket. A kiváló csillagász szerint mindez 45 milliárd év múlva következik be. Lehet, hogy akkor már a Föld sem lesz egyéb, mint ma a Hold, kihűlt jeges sziklák sivatag-tömege.

Kállay Miklós

Marót Sándor újabb könyve

Az elmúlt napokban jelent meg Marót Sándor a „Világ Ablaka” című 200 oldalas munkája. Ez a mű mai életünk keresztmetszetét, az események valóságait adja az író egyéni meglátásának priz-
máján keresztül.

Marót Sándor most megjelenő könyvében, válogatott írásain át, annak a kornak tükörképét kapjuk, melyben élünk. Eppen a nehéz napok, a lelki megpróbáltatások az igazi rugók, melyek az író parancsszerűen arra készítik, hogy ne menjen el tétlen kezekkel és süket fülekkel ama huszonnégy órák súlyos valóságai mellett, mely napokból és órákból az idők legizgalmasabb és legviharosabb világtörténelme kovacsolódik ki.

Marót Sándor most megjelenő könyve nem a könnyű szórakozás céljait szolgálja. Az a nagy tábor kitevő olvasóközönség, mely figyelemmel kísérte és érdeklődésével mindig számontartotta, sürgősen megjelent egyéni cikkei politikai, művészeti írásait, irodalmi tanulmányait, azok előtt már régen kirajzolódott kivételes újságírói és írói portréja. A hivatott művészettel, benső hittel és színes képzelőerővel alkotott írások, filozófikus elmélyüléssel és lírai szárnyalással magasán kiemelkednek a mesterség kereteiből és csak megbecsülést szereztek a szerzőnek.

Bizonyos, hogy a könyvet komoly valójánál fogva érdeklődéssel várja az a közönség, mely a szép és jó írásnak, az igazság őszinte hangjának változatlan híve és barátja.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Kerékpárok nagy választékban Kalmár Józsefnél Arad, str. Bratianu 1. sz.

ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Devainé Erdős Böske

Pünkösdi divatfeljegyzések a Margitszigetről

Hála Istennek, jó idő volt pünkösdkor, úgy, hogy az új toilettek szép számmal kivonulhattak a divatbemutatón, amit maguk a divathölgyek rendeztek. És hova lehet pünkösdkor menni? Hol látják legtöbben az új ruhát? Természetesen a Margitszigeten.

Volt is ott, Hölgyeim, annyi tárkaság, annyi üdonság, hogy ültem noteszszemmel a kezemben ott, ahol mindent lehetett látni és csak kapkodtam ide-oda, mert azt se tudtam, melyiket és mit jegyezzen fel legelőbb.

Először is meg kell állapítanom, hogy az előttem elvonuló legalább 500 elegáns toilette közül nem volt izléstelen, rossz ruha talán csak tíz. Ez azt mutatja, hogy teljesen kifinomult a hölgyek ízlése és nagyszerűen tudják már a divatot a saját előnyeikre kihasználni.

Nézzük csak, miből láttam a legtöbbet. Azt hiszem, mindenki kitalálja, hogy impriméből. De meglepően sok volt, majdnem egyformán sok az egyszerű, világos chantung-kosztüm is, berakott, vagy plissirozott, vagy egyszerűen csak sima szoknyával, remekbe szabott kabátkával, hátul betartva, hozzá megfelelő színű, pettyes, csikos, vagy egyszínű bluzzal, nagy fehér, vagy piros, vagy kék kalapokkal, megfelelő accessoirekkel.

JUNIUSI OLCSÓSÁGI HULLÁM az ELIZA specialis bábú- és gyermekruha áruházban Csanád bankpalotában

VAKÁCIORA LEANYKARUHÁK 12-14 éves korig nagy választékban ócsai órában.

NYÁRI MOSÓ GYERMEK- és BÁBÚRUHA UJDONSÁGOK JUNIUSBAN SZABOTT ÁRAIBÓL NAGY ÁRENGEDMÉNY Ne mulassza el a kiváló vásárlási alkalmat.

Tehát a chantung végkép befutott! Fialatos, csinos, ujszerűbb, mint az imprimé.

De azért az imprimé sem engedem bántani. Néhány hölgyet olyan szépen dekorált, hogy egyenesen ő alkotta a legszebb virágot a sok imprimé-

virág között. Természetesen nincs ruha kabát nélkül. A hölgyek majd megfőttek a júniusi melegtől, de azért hősiesen viselték a komplékabátjukat. Vagy aki nem kabátban jelent meg, annak a vállán ott ékeskedett a két róka, vagy hat nerz, vagy egy háromnegyedes rókakepp, vagy vakondkepp. Szóval nem sikk csak egyszerű ruhában, legyen az mégoly elegáns is, elhagyni a lakást.

SPECIALIS BABY
gyermekruha, gyermekkoosi, fürdőruha ridköl, koffer,
BRENNER
kötöttáruházába Arad, a színházzal szemben.

Láttam néhány nagyon szép és érdekes egyszínű komplét is, ezek közül is legjobban tetszett egy halványkék román-ruha, alul a szoknya körül volt plissirozva, a felső részében pedig a jobb mell fölött, egy hatalmas piros-kék imprimévirág volt beleapplikálva, rövid ujjakkal, szív kivágással. Az alj plissirozása közvetlen a mell alól indult ki, úgyhogy a sötétkék, piros, halványkék csavart öv már a plissét fogta derékon körül. Természetesen ehhez is volt egy sötétkék nyitott kabát, elől végig halványkék beadásokkal, óriási nagy halványkék kalap, sötétkék cipő, kesztyű, retikül. Ropant elegáns volt.

Szerepelt műsoron még néhány fekete egyszerű kis ruha, imprimé-kabáttal, vagy egyszerűen fehér kabátkával, amelyen egyszerűek voltak, olyan csinosak és elegánsak. A pettyes is szép számmal „pettyezett”. Volt ott mindenféle fajta, nagy és kicsi, piros és fehér, kék meg zöld. Kosztümnek, kabátnak, ruhának, szoknyának.

Egyszóval végső osztályzat a pünkösdi felvonulásra: csillagos egyes.

Divatposta

Fogadás. Színösszeállításoknál senkinek sem lehet igaza. Teljesen egyéni, hogy melyik szín tetszik az illetőnek. Magam részéről teljesen objektíven beigehoz sem a kék, sem a zöld nem passzol annyira, mint a barna. Ezzel elegáns és szép. De csinos lehet késsel is és zölddel is egyformán. Üdvözlét.

Petike asszony. A beküldött fehér lenvászonból csináltassa meg a következő fazont: a ruha elől legyen legyezőrakásos, oldalt sveifolt, kihajtóján sötétkék lenvászon legyen, ugyszintén mansettás is. Sötétkék keskeny bőrvet tegyen rá. Hozzá pedig egy hátul betartott kabátot rendeljen, felső jobb bevágott zsebbe egy kis sötétkék muszlin zsebkendőt. Fehér felhajtott sötétkékszállagos kalapot vegyen hozzá. Üdvözlét.

Bimbi. Pongyola helyett inkább csináltasson egy dressing gownt a beküldött pettyes anyagból. Illetve elől legyen végig gombos, két nagy zsebbel az alján, elől megkötött, sajátjából keskeny öv, rövid ujjak, kicsi herrn kivágás. Üdvözlét.

Kérjük olvasóinkat, leveleiket mindig rovatvezetőnk címére: Budapest, Teréz-körút 35., küldjék.

Női szandólettek minden színben 125-135-145 leitől STRAND-CIPŐK és SZANDÁLOK hatalmas választéka érkezett.

SÁNDOR cipőáruházába
Bul. Reg. Ferdinand 11

Fentemlített divatanyagok

legelőnyösebben az újonnan megnyílt

TEXTIL A.B.C.

divatáruházában szerezhető be a lutheránus templommal szemben

Konyhatékok

TEAKIFLIK. Vegyünk egy negyed kiló lisztet és egy negyed kiló vajat, ugyanennyi megfőtt és áttört burgonyát. A hármat alaposan dolgozzuk

40.000-szeres nagyításu mikroszkópot talált fel Márton László, Piccard professzor magyar asszisztense

Brüsszel. A Dernière Heure című belga lap első oldalán hosszú cikkben foglalkozik Piccard professzor magyar asszisztensének, Márton Lászlónak tudományos működésével. A cikk azzal kezdődik, hogy nemrég Berlinből azt jelentették, hogy két fiatal német tudós, Ernst Ruska és Bodo von Borries olyan mikroszkópot készítettek, mely negyvenezerszeresen nagyítja a tárgyakat.

— Azt hihette volna az ember, hogy német találmányról van szó, — írja a belga lap — de erről szó sincs. Az elektron-mikroszkop körülbelül öt évvel ezelőtt a brüsszeli szabadegyetem technikai-fizikai laboratóriumában született meg, amelyet Piccard professzor igazgat. A mikroszkop egy fiatal magyar asz-

Csak a **GRAND HOTEL** LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben

Központi fekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos.
CALEA VICTORIEI No. 11 — Telefon 3-3410

össze és izlés szerinti mennyiségű söt adjunk hozzá. Pihenése után kézfoknyi vastagra nyújtjuk és felvágjuk egyenlő darabokra, hogy majd kifliket lehessen belőle formálni. Sonka, vagy akármilyen otthonlévő husmaradékkal megtöltjük a kifliket, tojássárgájával megkenjük a tetejüket és forró sütőben szép pirosra sütjük. A legjobb azonnali, meleg feltálalni, ahogy a sütőből kivesszük.

RIBIZKELEVES. A szép, nagyszemű ribizkét gyenge cukrosvízben megfőzzük, világos rántást készítünk, felöntjük, beletesszük a megfőtt ribizkét és izlés szerinti tejjel leöntjük.

TOJÁS RÁNTOTTA ZÖLD BORSÓVAL. Tetszés szerinti tojás mennyiségből rántottát készítünk és mikor be akarjuk tálalni a rántottát, a már előzetesen megfőtt és elkészített zöld borsót belekeverjük és vele megsütjük. Arra kell csak ügyelni, hogy a borsó vizes ne legyen, azért a szitán a levét jól le kell csurgatni.

TOJÁS A LA JULIANNÁ. Tíz zsemle vére hat tojást veszünk, keményre főzzük, meghámozzuk és hosszában kettévágjuk. A sárgáját kivesszük s egy edényben jól összezzuk. Egy darabka forró tejben áztatott kenyérbéllel, elegendő sóval, borssal, netrezselyemmel és mozzsával meglocsoljuk. Azután e meleg töltelékkel megtöltjük a tojásfeleket, úgy hogy előbbi gömbölyű alakjuk meglegyen. Hagyjuk kihűlni, s kevéssel tálalás előtt könnyű palacsintatésztába bemártjuk s bő zsirban szép aransárgára sütjük. Majd kirántott zöldnet, rezselyemmel tálaljuk.

Heti étlen

HÉTFŐ. Ebéd: Kalarabé leves, pirított borjúmáj, burgonya, saláta, linzer. Vacsora: Tojás rántotta, uborkasaláta, cseresznye.

KEDD. Ebéd: Gombaleves borjúbecsinált, aranygaluska. Vacsora: H. deg felvágott, tea, eper.

SZERDA. Ebéd: Kőményleves, marhafelsál rizzsel, saláta, eper. Vacsora: Körözött lipói, tea, vaj.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Borsóleves, főtt császárhús, burgonya, saláta. Vacsora: Hideg rizs tejszínhabbal, gyümölcselel.

PÉNTEK. Ebéd: Rizsleves, spenót bundáskenyérrel, dióstekercs. Vacsora: Sült burgonya vajjal, füstölt hal, eper.

SZOMBAT. Tarhonyaleves, bécsiszelet, zöldborsóleves, piszkemártás hidegen. Vacsora: Aludt tej, vajkenyér zöldpaprikával.

VASÁRNAP. Ebéd: Spárgaleves, sertéssült pirított burgonyával, salátával, cseresznyés rétes. Vacsora: Sonka, szalámi, vaj, sajt, cseresznyés rétes maradék.

szisztens, Márton László műve.

Az elektron-mikroszkop a közönséges mikroszkop mintájára van megszerkesztve, de minden optikai, vagy mechanikai elem olyan alkatrészrel van helyettesítve, mely az elektromokkal kapcsolatban teljesíti a hasonló funkciókat. Így az elektron-mikroszkopnak nincs tüveglenésje, hanem ezek helyett elektromágnes mezőkkel rendelkezik. Ezek a mezők az elektron-nyalábokkal szemben ugyanúgy viselkednek, mint a fénynyalábokkal szemben az tüveglenésék.

Az elektron-optikának Márton László szerint nagy jövője van, fontos szerepet játszik a televízió fejlődésében.

NAGYVILÁG

Ha polont ad az elefant...

A touloni állatkertben a tavaly nyáron állandóan dühösítette az egyik elefántot egy Perrich nevű ur. Nemrégiben megint megjelent a tavalyi bosszantó. Ezuttal azonban pörüljárt. Az elefánt megismerte s egy óvatlan pillanatban, nyilván azzal a szándékkal, hogy lekapja Perrich kalapját, ormányával odakapott a férfi fejéhez. A mozdulat rosszul sikerült, pofon lett belőle, de olyan, hogy a szerencsétlen ember rögtön összeesett. Kórházba vitték, de nem lehetett rajta segíteni. Az elefánt pofon oly erős volt, hogy Perrich koponyája teljesen összetört.

Műtétet visszaadták egy vak fiucska látását

Berlinből jelentik: Stock egyetemi tanár Tübingenben visszaadta egy tizenegy éves fiucska látását, aki hat évvel ezelőtt vakult meg. A műtét, amely tudományos körökben nagy feltűnést keltett, úgy történt, hogy a fiucska szemébe egy másik beteg kénytelenségből eltávolított szemének szaruhártyarészecskéit ültették át. Két héttel a műtét után a fiucska teljesen gyógyultan távozott a kórházból.

Meghalt a „világító nő”

Newyorkból jelentik: Orange városkában (New Jersey állam) hosszas szenvedés után harmincnyolc éves korában meghalt Laudate Margit, a híres „világító nő”. Az elhunyt 1917-ben egy órágyárban világító számlapokat festett és munkaközben ajkával nedvesítette meg teveszőr ecsetjét; ettől megkapta a rettegett „rádiumbetegséget”. Előbb csipője fájt meg, később egész teste sötétben világított. Majdnem állandóan kínzó főfájásban szenvedett; balarca, később pedig végtagjai megbénultak. Vele egyidejűleg négy munkástársnője kapta meg a betegséget. Az öt „rádiúm-lány” összesen 1,610.000 dollár kártérítésre perelte a gyárat. A per egységével végződött: a gyár mindegyik felperesnek 10.000 dollár kártérítést és havi 50 dollár életfogytiglani járadékot fizetett. Laudate Margit halála után már csak egy „világító lány” maradt életben.

Szalonnaszeleteket ne használjunk olvasójelnek!

Londonból jelentik: Easleight (Hantsire megye) város közkönyvtárában a következő hirdetményt függesztették ki: „Kérjük t. olvasóinkat, ne használjanak szalonnaszeleteket vagy füstölt heringet olvasójelnek, mert tavaly 1500 zsirpecsés könyvet kellett kicserélnünk”.

Tiznapi csuklás után meggyógyította az iiedlség

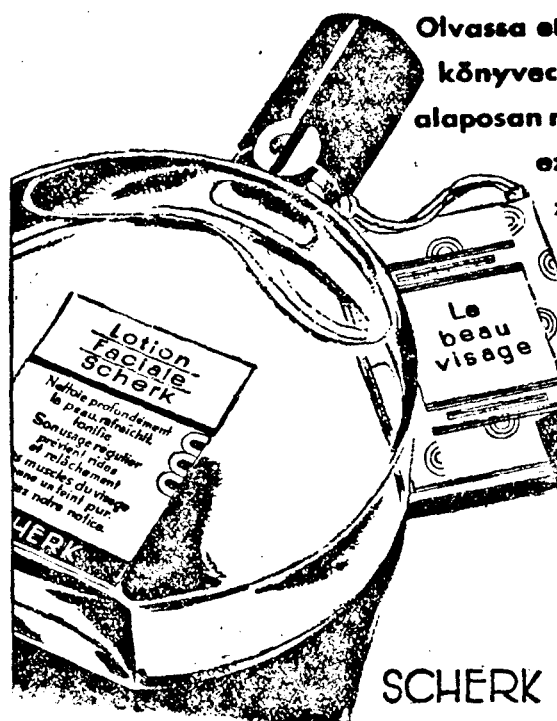
Bombayból jelentik: Harry Williams simlai műszerész tíz nap és tíz éjszakán át majdnem szakadatlanul csuklott. Orvosai már életéért kezdtek aggodni, mert a legerősebb szerek is hatástalanok maradtak. Végül is az iiedlség segített rajta. Egyik barátja ugyanis sétakocsizásra vitte és utközben a gépkocsi teljes sebességgel nekiment egy fának. Williams kétségbeesetten kiáltott rá barátjára: „Fékezz, te örült!” A kiáltás után megszűnt a csuklás: a félelem okozta nagy idegrázkódás meggyógyította a műszerészt.

Amíg a levél eljut az igazi címzetthez

Newyorkból jelentik: New Bedford város (Massachusetts állam) postahivatala egy „Manuel Silva” címzésű levelet 39 Manuel Silvának, 11 Manuel Silvának és 100 Manuel Sylvának kísérelt meg kézbesíteni, amíg végre a levél eljutott az igazi címzetthez.

Ui békaugrási világrekord

Newyorkból jelentik: A kaliforniai Angel's Camp melletti békaversenypályán hatalmas érdeklődés kíséretében tartották meg a Mark Twain halhatatlan novellája óta meghonosodott béka derbyt. Győztes 300 induló közül a „Zip” nevű versenyvarangy lett, amely új békaugrási világrekordot teremtett: nekifutás nélkül 15 láb 10 hüvelyk távolságot ugrott.

Olvassa el a Scherk arcvíz üvegen levő kis könyvecskét. Látni fogja, hogy csak az alaposan megtisztított bőr friss és szép, csak ez bír az egészséges szépség vonzóerejével. Scherk arcvíz tökéletesen megtisztítja a bőrt és az arcot ruganyossá, gyengéddé és rózsássá teszi. Üvegek á

Lei 62.103,164,300,475

Ez a könyv megad minden felvilágosítást

SCHERK PARIS - BERLIN - NEW YORK

Bossy budapesti követ és Balta Moise sajtóattasé

látogatása a transilvaniai magyar írók budapesti „könyvsátrában”

Budapest. A napokban kezdődött meg Budapesten a könyvnap, melyet ezuttal a szép idő is elősegített. A kisebbségi magyarság írói iránt a könyvek vásárlói nagy érdeklődést tanúsítanak. Különösen a transilvaniai íróknak a Szervita-téren felállított, faragott kopjafás könyvsátorra iránt mutatkozott kivételes érdeklődés. A könyvsátorban ott lehetett látni a hölgybizottság részéről: báró Bornemissza Elemérnét, báró Kemény Jánosnét, gróf Bethlen Baláznét, báró Kemény Gizellát, Tavaszgy Sándornét, gróf Wass Albertnét, az aradi Szántó Györgynét és Kovács Lászlónét. Az írók közül jelen voltak: gróf Bánffy Miklós, báró Kemény János, Tamási Áron, Tavaszgy Sándor, Szántó György, Kovács László, Wass

Albert, Maklai Sándor és mások. — A könyvsátrat a tegnapi napon meglátogatta Bossy román követ és Balta Moise követségi tanácsos, sajtóattasé is. Bossy követ 100 pengő áru magyar könyvet vett transilvan magyar kisebbségi íróktól. A könyvnap legnagyobb sikerét Arany János összes költeményeinek újabb kiadása és Jókai „Fekete gyémánt”-jának újabb kiadása érte el. Sikert arattak Ady verseskönyvei is.

Itt írjuk meg, hogy Finta Zoltán, a Tárguműresen élő ismert transilvaniai költő és újságíró, a budapesti Baumgarten-alapítványból írói munkásságának elismeréséül 300 pengő jutalmat kapott.

Marienbadban: 35

Karlsbadban: 75

fürdővendég

Marienbadból jelentik: A szudéta-német vidéken fekvő világhírű fürdőhelyek ugyszólván teljesen üresek. Marienbadban a rendőrségi bejelentőhivatal megállapítása szerint pünkösdkor mindössze 35 vendég volt. Más években Marienbadban ilyen tájban legalább három-négyezer vendég van. Ez évben teljesen elmaradtak a külföldiek és a belföldiek sem látogatják a szudéta-

német vidéken fekvő fürdőhelyeket. Karlsbadban a vendégek száma pünkösdkor 75 volt.

Általában a politikai helyzetet az idegenforgalom rendkívül megsínyli. Nemcsak a cseh-szlovákiai fürdőhelyek üresek, hanem az ausztriaiak is s a magyarországi fürdőszekzon is csak a belföldiekre szorítkozik. A középeurópai rossz fürdőszekzonból főleg Olaszország, a francia Riviera és némileg Jugoszlávia profitál.

Cáfolják Bécsben a Schuschnigg-Fugger-nász híreit

Londonból jelentik: Az angol lapoknak Schuschnigg volt kancellár állítólagos egyházi esküvőjéről közölt tudósításai feltűnést keltettek a francia fővárosban. A lapok első oldalon hozták a híradást a grófnő tényképével egyetemben.

Francia újságok nyomban megbízták bé-

csi tudósítókat azzal, hogy ellenőrizzék a hírválóságát. A francia újságírók bécsi hivatalos helyeken érdeklődtek. Mindenütt a leghatározottabban kijelentették, hogy a híradás teljesen alaptalan és minden ilyen közlés légbőlkapott.

Zsidó állam lesz Galilea?

Haifából jelentik: A Palesztina felosztására kiküldött bizottság munkája teljes erővel folyik. A bizottságnál új tervek merültek fel, melyek szerint Galilea zsidó állam lesz.

VATA DE JOS

Kén és szénsavas hőgyógyfürdő szenzációs gyógyhatásu: osz, reuma, köszvény, isohias, aranyér, viszértágulás és különböző női bajoknál

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

Teljesen átépített gyógymedencével, június 15-én megnyílik.

SPORT

Nagyszabású nemzetközi
bírközversenyt rendez a Hercules

A Hercules sportegyesület tegnap népes választmányi ülést tartott Pacuraru Brutus, Iparkamarai főtitkár, egyesületi elnök elnöklésével és elhatározták, hogy július 9-én nagyszabású nemzetközi bírközversenyt rendeznek, egyik kitűnő külföldi bírközegyesület versenyzőinek részvételével. A versenyen, amelynek meghívásos jellege lesz, hét súlycsoportban 28 versenyző áll starthoz s a Hercules a külföldi vendégeken kívül az ország élgárdáját fogja starthoz állítani. Olyan versenyre van tehát kilátás, amilyen évek óta nem volt Aradon és sportkörökben máris élénk érdeklődés nyilvánul meg a Hercules nagy nemzetközi versenyére iránt.

Jugoszlávia

Az újdonsült jugoszláv bajnok, a HASK ezévből nyerte meg először Jugoszlávia bajnokságát. A harmincöt éve fennálló zágrábi egyesület az eddigi 16 jugoszláv bajnokság közül még egyet sem nyert meg eddig. A kieső zágrábi zöld-fehér klub, a Konkordia kétszer volt bajnok. A HASK, az Opatá által edzett zágrábi egyetemisták csapata, most is csak gólaránnyal nyerte meg a bajnokságot a Beogradszki előtt. A jugoszláv bajnokság végső állása:

1. HASK	18	12	2	4	40:20	26
2. BSK	18	11	4	3	45:25	26
3. Gradianski	18	11	3	4	54:23	25
4. BASK	18	8	2	8	36:33	18
5. Szlávia	18	7	4	7	25:28	18
6. Jugoszlávia	18	6	5	7	27:22	17
7. Hajduk	18	6	5	7	31:38	17
8. Jedinstvo	18	4	4	10	13:34	12
9. Lyubly. SK	18	3	5	10	24:44	11
10. Konkordia	18	4	2	12	24:52	10

Ki jut tovább?

Hallatlan erős küzdelmek várhatók
a világbajnokság második fordulóján

— Kiegyenlített erők találkoznak valamennyi mérkőzésen —

Páris. A franciaországi labdarugó világbajnoki torna elérkezett a második fordulóhoz és itt talán még az elsónél is hevesebb, keményebb küzdelmekre van kilátás.

A csütörtöki megismételt mérkőzéseken a svájci és a kubai csapat kvalifikálta magát és így Franciaország, Olaszország, Svédország, Csehszlovákia, Magyarország és Brazília mellett Svájc és Kuba került a legjobb 8 közé.

A legnagyobb érdeklődés kétségkívül az olasz-francia találkozót előzi meg, ahol a latin futball két kitűnő reprezentánsa csap össze. Az olaszok nagyobb iskolázottságát a franciák elánja és lelkesedése teljesen kiegyenlíti és bármelyik csapat kivívhatja az elődöntőbe való jutást.

A magyar-svájci mérkőzés szintén nyílt harcra ígérkezik és a magyar csapatnak lényegesen jobban kell játszani, mint a holland-indusok ellen, ha tovább akar kerülni. Óriási

küzdelem után mégis a magyar együttes győzelme a valószínűbb.

A pihent svéd csapat esélyesként indul a kubaiak elleni küzdelemben, akik csak a német bírónak köszönhetik a továbbjutást. A svédek alighanem bekerülnek az elődöntőbe.

A csehszlovákok a brazilokkal csapnak össze és a brazil együttes viszonylagos gvengebb teljesítménye után (a lengyelek ellen) a cseh csapat győzelme valószínűbb. Mindenesetre a délamerikaiak mindent el fognak követni, hogy kiharcolják a továbbjutást, de könnyű dolguk nem lesz.

Osztrák válogatott
játékosok a Rapidban?

Bucuresti. A KK csapatok nagy ambícióval folytatják készülődéseiket a rövidesen meginduló küzdelmekre és a Rapid több külföldi játékoskal tárgyal, hogy csapatát a Középeurópai Kupára kellőképpen megerősítse. Régióta folynak a tárgyalások a Rapid és Sesta, az Austria válogatott hátvédje között, de két kitűnő csatárral is tárgyalnak az exvasutasok és pedig Jerusalemmel, az Austria és Hahnemannal, az Admira összekötőjével.

AZ ÁLLAMI
SORSJÁTÉK IV.
OSZTÁLYÁNAK A HUZÁSA...

Még ha eddig nem is játszott, a sorsjáték IV. osztályának huzásán résztvehet 250 leivel.

Keresse fel az Állami Sorsjáték elárúsítóit és VÁSÁROLJON SORSJEGYEKET.

Hahnemann egyébként az utóbbi időben állandó tagja az osztrák válogatottnak és így a német szövetség aligha adná ki a kitűnő csatárt, aki egyébként szívesen jönne Bucurestibe. — Könnyen lehetséges, hogy Sesta és Jerusalemmel hétfőn „próbát” játszanak a Rapidban a HASK elleni mérkőzésen és ha a megegyezés létrejön, úgy a Rapid védelme és csatársora is jelentősen megerősödik.

Vasárnap este érkezik
a válogatott expedíció

Bucuresti. A válogatott csapat, amely balszerencsés küzdelemben szenvedett vereséget a Kuba elleni megismételt mérkőzésen, elutazott Toulouseból és a csapat vasárnap este érkezik meg a fővárosba.

A Sport és Kritika

Hétfőn rendkívül gazdag tartalommal jelenik meg és részletesen ismerteti egy világbajnoki torna valamennyi mérkőzését, mint az országban meginduló újrendszerű minősítő mérkőzéseket és egyéb sporteseményeket, Minden elárúsító helyen kapható.

O ÖSSZEÁLLITOTTAK A SVAJCI ELLEN KIALLO MAGYAR CSAPATOT. Lilleből jelentik: A magyar válogatott labdarugócsapatot a vasárnapi világbajnoki mérkőzésre a következőképpen állították össze: Szabó—Korányi, Bíró—Szalay, Turay, Lázár—Sas, Vincze, Sárosi dr., Zsengellér, Kohut, vagy Titkos. Toldi a Hollandindia elleni mérkőzésen megsérült és ezért nem játszhatik vasárnap.

Már meggyőződhetett arról, hogy a

óvta meg Önt a nemibetegségektől

ABBAZIAI HOTEL QUISISANA & EDEN
Legszebb központi fekvés. Teljes kényelem. Kitűnő konyha. — Május—Június: előszezonárak. — Prospektust készséggel küldünk.

